

ماجرای مشاغل: خلبانی

پرسیدین که خلبانی چطور شغلیه؟
گروه نویسندگان مدرسه ملی فناوری ایران

چکیده: اولین کسی که هواپیما ساخت و فقط ۱۲ ثانیه با اون پرواز کرد، برادران رایت بودن. برادران رایت در واقع یه گلايدر ساخته بودن و اختراع اون‌ها شبیه خلبان‌های امروزی نبود. با این حال وسیله‌ی خودشون رو مدام گسترش دادن تا این که شکل وسیله شون هم تغییر کرد و به رکورد ۵۹ ثانیه در هوا بودن هم رسیدن! بعد از اون کم کم این هواپیماها پیشرفت کردن تا به شکل امروزی در اومدن. توی ایران هم توی اواخر دوره قاجار محمدمتقی پسیان اولین فردی بود که پرواز کرد، اما یه سری از افراد هم احمد نخجوان رو فردی می‌دونن که اولین پرواز رو در ایران انجام داده.

می‌خوایم در مورد شغلی حرف بزنیم که یکی از رویاهای بچگی خیلیا بوده! این شغل خیلی به سلامت بدن و کیفیت اون ربط داره، اما در حوزه بیمارستان نیست!

می‌خوایم درباره شغل جذاب خلبانی صحبت کنیم. اینکه این کار از کی و کجا شروع شد؟

اولین کسی که هواپیما ساخت و فقط ۱۲ ثانیه با اون پرواز کرد، برادران رایت بودن. برادران رایت در واقع یه گلايدر ساخته بودن و اختراع اون‌ها شبیه خلبان‌های امروزی نبود. با این حال وسیله‌ی خودشون رو مدام گسترش دادن تا این که شکل وسیله شون هم تغییر کرد و به رکورد ۵۹ ثانیه در هوا بودن هم رسیدن! بعد از اون کم کم این هواپیماها پیشرفت کردن تا به شکل امروزی در اومدن. توی ایران هم توی اواخر دوره قاجار محمدتقی پسیان اولین فردی بود که پرواز کرد، اما یه سری از افراد هم احمد نخجوان رو فردی می‌دونن که اولین پرواز رو در ایران انجام داده. اولین خانوم خلبان در ایران هم خانوم عفت تجارتچی بود. در حال حاضر توی ایران خلبان‌های زیادی داریم و هم آقایون و هم خانوم‌ها هواپیماها رو در آسمان ایران به پرواز درمیارن.

یه خلبان دقیقاً چه کارهایی می‌کنه؟

به همین دلیل هم خیلی از بچه‌ها توی سنین پایین دوست دارن خلبان بشن. در مورد این که خلبان چیکار می‌کنه، باید بگیم شغل خلبانی یکی از مشاغل پرطرفدار و پرچالش تو صنعت هواپیمایی به حساب میاد. خلبان‌ها مسئولیت پروازهای هواپیماها رو به عهده دارن. مسئولیت ایمنی و راحتی مسافرا در طی سفرها هم به عهده خلبان‌هاست.

یکی از مهم‌ترین وظایف هر خلبان، کنترل و راهنمایی هواپیما در طول پروازه. اون‌ها باید بتونن به روش صحیح ناوبری کنن، موقعیت هواپیما در هوا رو کنترل کنن و از نقاط مقصد راهنمایی لازم رو دریافت کنن. شرایط هوایی متغیره و یه خلبان باید بتونه به دقت این شرایط رو متوجه بشه و مدیریت کنه. یه خلبان باید بتونه در مواقع لازم تصمیم‌های امنیتی درست رو بگیره تا جون مسافران در امنیت باشه. مشکلات فنی، اتفاقات اضطراری مثل آتش‌سوزی داخل هواپیما و بقیه مسائل هر کدوم می‌تونن ضربه زیادی به امنیت پرواز بزنن و مدیریت این مسائل به عهده خلبانه.

مهارت‌هایی که یک خلبان باید داشته باشه چیا هستن؟

خلبانی کار پیچیده ایه و چشیدن لذت پروازکردن با هواپیما و هدایت اون، نیازمند تحمل سختی‌ها و تلاش کردن زیاده! مهارت‌های اولیه‌ی یک خلبان مهارت‌های هوانوردی، برقراری ارتباط دقیق و درست با برج مراقبت و یا کنترل‌کننده‌ها، تسلط به وضعیت اعم از وضعیت هوا، وضعیت هواپیما و هم چنین مسافرتین و توانایی مدیریت اون‌ا از مهارت‌های لازم برای یه خلبانه.

یه خلبان علاوه بر این که مهارت کار تیمی رو داره، باید رهبری و قدرت تصمیم‌گیری قوی ای هم داشته باشه. فکر کردن خلاقانه و توانایی تصمیم‌گیری در شرایطی که فشار زیادی روی آدمه از جمله مهم‌ترین مهارت‌های یه خلبانه. خونسرد بودن توی شرایط خطر خیلی مهمه.

درک فنی بالا از هواپیما و تسلط به قوانین ریاضی و فیزیک از جمله مهارت‌های دیگه‌ایه که یه خلبان خوب باید اون‌ا رو بلد باشه. علاوه بر قوانین ریاضی و فیزیک، خود پرواز کردن در هوا یک سری قوانین بین‌المللی و مصوب داره که همه موظفن ازش پیروی کنن. بلد نبودن این قوانین و پیروی نکردن از اون‌ا می‌تونه باعث تنبیه خلبان و حتی قرار گرفتن در معرض خطر مرگ بشه!

به جز این مهارت‌ها، خلبان شدن به چه شرایط جسمی نیاز داره؟

یه سری شرایط مثل قد بالای ۱۶۵، عدم اعتیاد و سوء‌پیشینه، مقید بودن به ادیانی که به صورت رسمی توی کشورمون شناخته‌شدن، کارت پایان خدمت یا معافیت غیرپزشکی، مدرک دیپلم و حداقل ۱۸ سال سن از شرایط مهم خلبانی هستن. از نظر جسمی هم داوطلب خلبانی باید کاملاً سالم باشه به‌طوری که حتی کوررنگی هم نداشته باشه. بعضی از شایعات می‌گن که افرادی که دندان پر کرده هم داشته باشن نمی‌تونن خلبان بشن که خب این تصور اشتباهیه. البته افرادی که نیاز به عینک دارن، می‌تونن از یه سری عمل برای حذف عینکشون استفاده کنن و بعد برای خلبانی اقدام کنن.

برای خلبان شدن باید توی چه آزمون‌هایی شرکت کرد؟

برای ورود به دانشکده پرواز شرکت هواپیمایی کشور، باید از رشته ریاضی و فیزیک کنکور بدین و این رشته رو انتخاب کنین. به جز کنکور هم بعضی از افراد با هزینه شخصی وارد مدارس پرواز می‌شن و آموزش خلبانی می‌بینن که باید هزینه‌ی این کار رو به صورت آزاد پرداخت کنن. حداکثر سنی که می‌تونه برای خلبانی اقدام کنه ۲۲ ساله. آزمون‌های پزشکی هم لازمن که در انتهای اون‌ا کارت AMC به فرد اعطا می‌شه. تا چهل‌سالگی این آزمایش‌های پزشکی هر سال و بعد از ۴۰ سالگی تا ۶۰ سالگی هر ۶ ماه یک بار تکرار می‌شن.

خلبانی چه کاربردهایی دارد؟

همون طور که گفتین مهم‌ترین کاربرد خلبانی از ظاهرش مشخصه و جابه‌جایی افراد و مسافرین و البته بارها از نقطه‌ای به نقطه‌ی دیگه از مهم‌ترین کاربردهای خلبانیه. البته خلبان‌های جنگی هم هستن که باید وارد ارتش بشن و از آزمون ورودی ارتش استخدام بشن. این خلبان‌ها وظیفه جنگیدن با اشیای پرنده‌ی متخاصم رو به عهده دارن و نقش مهمی در جنگ‌ها ایفا می‌کنن. ما در ایران هم نمونه‌های درخشانی از خلبان‌های جنگنده در طول دفاع مقدس داریم که علاوه بر جنبه معنوی ای که داشتن و در انتها به شهادت رسیدن، بسیار ماهر بودن و می‌تونیم به شهید عباس بابایی، علی‌اکبر شیروودی و عباس دوران اشاره کنیم که به عقیده خیلیا ورق جنگ رو در آسمان ایران به نفع ما برگردوندن.

